

Dienstvakwerk II: mijn grote ongelijk

drs. F. Matser – kolonel van de militair psychologische en sociologische dienst*

Ik ben weer volledig met beide benen terug op de koude militaire grond. Want wat lees ik nu in mijn lijfblad de *Landmacht*?¹ De logistieke dienstvakken van de Koninklijke Landmacht gaan de gele kraagspiegels weer inleveren. Sommige keren terug naar de traditionele kleuren die ze vijf jaar geleden verlaten hebben, zoals de Geneeskundige Troepen (groen) en de Technische Dienst (zwart). Andere logistieke dienstvakken hebben nu een nieuwe kleur gekozen, die meer bij de moderne tijd past. Zo is de Militaire Administratie van het zachte roze, naar het meer militaire rood gewisseld. Hoewel dat, in het kader van het defensie-diversiteitbeleid, een gemiste kans lijkt. Maar ik waag het niet deze keuze van de legerleiding te bekritisieren, want ik blijf er in het 'dossier van de kraagspiegels' in de afgelopen jaren helemaal naast te hebben gezeten.

Want wat schreef in vijf jaar gelden in mijn column in de *Spectator*?

Ik wil graag van deze column gebruik maken om zo'n briljante ontwikkeling binnen onze organisatie onder uw aandacht te brengen. Een verandering die de afgelopen jaren eigenlijk te geruisloos aan ons allemaal is voorbij gegaan. Een gebeurtenis die het complete scala aan ondoelmatigheden bij de landmacht grondig en met wortel en tak heeft uitgerooid en de potentie heeft dat ook breder binnen heel defensie te doen. Het gaat dan om een idee dat even simpel als briljant is en waarvan

nog dagelijks duizenden dankbare militairen de vruchten van plukken. U raadt het al, het betreft de invoering van een nieuw en briljant concept: het dienstvak van de logistiek.²

Nou, dat heb ik dus helemaal verkeerd gezien. Laat nu die door mij zo geprezen initiatieven om alle dienstvakkers van de landmacht van nieuwe uniformdelen te voorzien, worden herzien. En omdat ik er niet voor terugschrik om diep door het stof te gaan, wil ik u nogmaals confronteren met mijn – achteraf gezien volledig verkeerde – inschatting van de situatie. Zo schreef ik vijf jaar geleden:

Al deze briljante geesten kwamen ten slotte op een even simpel als lumineus idee. We heffen vijf bestaande dienstvakken op en brengen al deze mensen samen in één hecht, groot, doelmatig, strak georganiseerd superdienstvak: het dienstvak van de logistiek. Eureka! De zegeningen zijn immers talrijk. Interne grenzen vervagen, militairen die jarenlang vijanden van elkaar zijn geweest, vallen elkaar huilend van vreugde in de armen. Functietoewijzingen kunnen rimpelloos plaatsvinden en iedereen is met één penne-streek multi-inzetbaar.

Ook toen waren er kennelijk in onze altijd kritische organisatie al mensen die bedenkingen hadden bij deze megaoperatie. Maar ik wist hun signalen onvoldoende op waarde te schatten en degradeerde deze groep tot visielozen. Leest u nog maar eens verder wat een tomeloze onzin ik hierover vijf jaar terug noteerde.

Mensen zonder visie beweren wel eens dat er natuurlijk wel een ietsiepietsie verschil blijft tussen de mensen met, zeg, een technische

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van kolonel (KL) Frans Matser en luitenant-kolonel der mariniers Marc Houben.

1 'Logistieke kleuren omgewisseld', *Landmacht, Personeelsblad van de Koninklijke Landmacht*, 2010 (7), blz. 4.

2 'Dienstvakwerk', *Militaire Spectator* 175 (2006) (4), blz. 190.

opleiding of een verpleegkundige. Maar dat is natuurlijk onzin. De één sleutelt aan auto's de ander aan mensen; maar in de grond zijn dat onbelangrijke verschillen. Het proces is immers hetzelfde. Kapotte auto's gaan naar een monteur, die repareert ze en dan worden ze weer ingezet. Als u 'auto's' door 'mensen' en 'monteur' door 'dokter' vervangt, blijft de administratieve organisatie immers volstrekt vergelijkbaar. Om het personeel dat verknocht is aan de minuscule verschillen desondanks de vereiste nazorg te geven, zijn er gelukkig binnen het dienstvak van de logistiek vijf nieuwe regimenten opgericht, zodat ook ruimte wordt geboden aan de noodzakelijke vakbroeder- en zusterlijke kletspraat en traditiebeleving in engere zin. Een en ander ter voorkoming van het bekende PDSS (Post Dienstvak Stress Syndroom).

Naar nu blijkt, ridiculiseerde ik indertijd, geheel ten onrechte, de criticasters. Ik deed hen ernstig tekort met mijn commentaar:

Bovendien wijze sommige kniesoren op het feit dat van 15.000 militairen de uitmonsteringen op hun uniformen en baretten vervangen moeten worden door niet één maar vijf verschillende nieuwe – door het kleine formaat nauwelijks herkenbare – insignes, en dat, omdat de oude dienstvakken als regimenten voortleven, er toch bar weinig is veranderd. Er waren zelfs pietluttel die het niet leuk vonden om het donkerrode, groene of blauwe ondergrondje te moeten wisselen voor het dynamische eenheidsgeel. Maar deze mensen snappen de essentie van deze briljante zet niet.

Oei, wat een miskleun! Gelukkig is er nu geld genoeg om deze gele, pardon gehele operatie weer terug te draaien. Dat kenmerkt natuurlijk de lerende organisatie. Dat vind ik dan ook zo goed van onze generaals. Dat ze zulke heldere prioriteiten kunnen stellen. Een paar kogels minder, wat minder vaar- of oefendagen, een paar vliegtuigen buiten gebruik... wie geeft er om een complete gevechtssuitrusting? Niemand toch zeker. Maar 10.000 nieuwe baret-emblemen, patjes en kraagspiegels op het

Dagelijkse Tenue van onze soldaten, daar moet altijd ruimte voor zijn op de begroting. Zeker als je het vijf jaar geleden ook al gedaan hebt. Dus snel naar de kleermaker met die spullen en vervangen allemaal. En laten we wel zijn. Mensen wennen ook aan 'veranderen'. Ze willen gewoon ieder jaar weer wat anders. Mijn vrouw heeft dat ook met haar kleding. Terwijl die winterjas van vijf jaar terug in mijn ogen nog best goed is, wil ze toch een nieuwe. En als de buurvrouw iets in dezelfde kleur heeft, trekt ze het nooit meer aan. Ik begrijp dat soms niet, maar onze hogere legerleiding begrijpt mijn vrouw gelukkig perfect.

Mevrouw Angelien Eijnsink, die al zo lang strijdt voor een meer vrouwvriendelijke krijgsmacht, zal dan ook zeker tros zijn op onze generaals, die na jaren sukkelen op dat gebied eindelijk enig gevoel blijken te hebben ontwikkeld voor de feminiene kant van het krijgsbedrijf. Vrouwen willen afwisseling!

En daarom blijft mij niets anders over dan op deze plek mijn fout ruiterlijk toe te geven. *Mea culpa*. Ik zat ernaast! Ik had het vijf jaar geleden helemaal verkeerd. Ik bied dan ook aan de mensen die vijf jaar geleden al riepen dat het onzin was om tienduizend uniformen aan te passen aan een gril van een megalomane generaal, mijn oprechte excuses aan. Ik neem al mijn beledigende kwalificaties aan hun adres (kniesoren, pietluttel) terug.

Ik heb nog eens in de blaadjes uit die tijd teruggekeken maar helaas niemand kunnen vinden die daar ook echt iets over opgeschreven heeft. Anders zou ik hem of haar persoonlijk bedanken. Maar dat is slechts een detail. De criticaster moeten er zijn geweest, want ik heb er per slot van rekening over geschreven! En zij hadden gelijk en ik zat er helemaal naast! En daarom moet de generaal die deze vrouwvriendelijke en heldere prioriteit heeft gesteld zo snel mogelijk een bevordering krijgen. En een medaille natuurlijk! Ik twijfel nog tussen het Ereteken voor Verdienste en het Verzetskruis. Wie helpt mij, want op mijn eigen gezonde boerenverstand vertrouw ik, na deze kardinale inschattingfout, niet meer... ■